

**KÜLTÜR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI SAYIN KEMAL GÖKÇE'NİN
"KİTAP TOPLAMA, DAĞITMA VE OKUTMA KAMPANYASI"
MÜNASEBETİYLE 25 ARALIK 1981 GÜNÜ YAPTIĞI
BASIN TOPLANTISI KONUŞMA METNİ**

Milli kültürü temel özellikleriyle tanıtan, kuşaktan kuşağa aktaran, yaygınlaştıran araçların başında kitabın önemli bir yeri vardır. Bir milletin düşünce hayatında, edebiyatında, doruk noktaları diye değerlendirilen kitaplar, milli kültürde birleşip bütünleşmenin ana unsurlarıdır. Bu anlamda da, kültürlü insan olabilmenin ilk şartının okumak, hem de çok okumak olduğunun unutulmaması gerekir.

Nitekim Büyük Atatürk bu konuda :

"Kültür, okumak, anlamak, görebilmek, görebildiğinden mâna çıkarmak, intiba almak, düşünmek, zekâyı terbiye etmektir" demişlerdir.

Atatürk'ün bu tanımına göre kültürlü insan olabilmenin yolu okumaktan geçer. Okumanın başlıca gereci ise hiç kusuz kitaptır.

İşte Atatürk'ün doğumu'nun 100. Yılında bütün yurt sahında başlatılan Okuma-Yazma Seferberliğinin daha etkili ve daha kalıcı olmasını sağlamak amacıyla, Bakanlık olarak büyük bir okutma projesini ele almış bulunuyoruz. Bu teşebbüsü; milletçe ve elbirliği ile sürdürebilmek için "Kitap Toplama, Dağıtma ve Okutma Kampanyası" adıyla adlandırdık.

Türklerin en güzel geleneklerinden biri de kitap bağıdır. Eskiden camilere, medreselere ve kütüphanelere yapılan kitap bağışları, buralarda zengin koleksiyonların oluşmasına sebep olmuştur. Bazı kitapseverler bu konuda daha da ileri giderek, sahip oldukları koleksiyonlar için bir de kütüphane yaptırıp, bunu millete armağan etmişlerdir. Bu suretle, kitapseverliğin yanında, hayırseverliğin de en güzel örneğini vermişlerdir.

İstanbul'da Köprülü, Ragıp Paşa, Atıf efendi, Selimağa, Nevşehir'de Damat İbrahim Paşa, Isparta'da Halil Hamit Paşa, Ürgüp'te Tahsinağa, Kütüphaneleri millete armağan edilmiş kütüphanelerin bir kaçıdır.

Günümüzde de kütüphane kurmak, kitap bağışlamak geleneği devam etmektedir. Ereğli'de "İzzettin Süllü", Erenköy'de "Muhtar Özkaya" Kütüphaneleri ile Ermenek'te yakında hizmete açılacak "Hikmet ve Ayşe Karpuzcu" Kütüphanesi bu konuda güzel birer örnektir.

Vatandaşlar tarafından kütüphanelere kitap bağıışı ise, her zaman karşılanan ve sürüp gitmekte olan güzel bir alışkanlıktır.

Bilindiği gibi kütüphanelerimiz, her yaş ve seviyedeki vatandaşlarımızın çeşitli konulardaki eserlerden ücretsiz olarak yararlanmalarını sağlayan yaygın eğitim kuruluşlardır. Ancak, yurdumuzun her yerine kütüphane hizmeti ulaşamamaktadır. Bu sebeple, bugün Türkiye'de kütüphane ve kitaptan yoksun bölgelerimiz ve insanlarımız mevcuttur.

Kitabın yeterince ve hatta hiç ulaşamadığı bir yöreden ülke kültürümüzün bilincine ulaşmış, görüş ufku, düşünce ve yaratma yetenekleri gelişmiş insanlarımızın çıkması ne kadar mümkün değilse, çeşitli konularda kitap okuyamamanın noksanlığı ile kişiliğini bulamamış insanlarımızın mevcudiyetlerinin fazlalığı ve ülke için yeterli nitelikte insan bulamamanın üzüntüsü de o kadar önemlidir.

Bugün 237 ilçede kütüphane bulunmamaktadır. Bir kısım ilimizde de kütüphane ve kitap sayısı, okuma heves ve ihtiyacında olan halkımıza yeterince cevap verememektedir.

Her vatandaşa okuma yazma öğretebilme çabası devletimizin nasıl başarılı bir faaliyeti ise, bundan böyle, okuma yazma öğrenen insanımızın bu gayretini daha da ileriye götürebilme, bu kez devletimizin bir görevi haline gelmiştir. Bu görev, okuma öğrenenlerin bu gayretlerini geliştirme imkânını kendilerine sağlamak, bunun için de her yerde kütüphaneler ve kitaplar bulundurmaktır.

Bakanlığımızın, ülkenin her yerine kütüphane ve kitap götürebilmesi, mevcut imkânlarla yapılacak bir plânlamaya göre

çok uzun bir zamana dayanan bir periyod içerisinde mümkün olabilecektir. Bu uzun süre, hem ülke insanının kültüre olan ihtiyacına ve hem de sür'atle gelişme zorunda olan bir topluma cevap vermede geç kalacaktır ve kalmaktadır.

Bu belirgin ihtiyaca karşın, kamu ve özel kuruluşlarla, vatandaşlarımızın ellerinde ancak bir kere okunduktan sonra, kitaplıklarda, sandıklarda ve depolarda hapsedilmiş pek çok kitapla, kitaplık yapılabilecek uygun mekânların mevcut olabileceğine inanıyoruz.

Kitaplar, kendilerinden yararlananların onları okuyanların çokluğu oranında değer kazanırlar ve toplumlara yararlı olurlar.

Durum böyle iken, bir yanda okuma ihtiyacında olan arzulu ve fakat bu arzusuna erişemeyen insanlarımız, öte yanda ise, artık kendisinden yararlanma gereği olmadığından yalnızca muhafaza edilen kitaplar...

Halkımıza kitabı ulaştırmak ve halkımıza kitabı sevmeye ve okuma alışkanlığını vermekle birinci derecede yükümlü olan Bakanlığımız, ülkedeki ihtiyaçla, imkânları dengeli bir hale getirebilmek için bu günden itibaren "Kitap Toplama, Dağıtma ve Okuma Kampanyası"na girişmiş bulunmaktadır. Bu kampanyaya ile kuruluşlarımızın ve vatandaşlarımızın yapacakları kitap bağışları, en iyi şekilde organize edilerek kitaba ve kütüphaneye muhtaç bölgelere ulaştırılacaktır.

Toplanacak kitaplar, milletimizin bütün fertlerini Atatürk ilke ve inkılablarıyla Atatürk milliyetçiliğine bağlı, kaderde, tasada, kıvançta ortak bölünmez bir bütün halinde bilinçlendirecek, toplumumuzun bilgi, görgü, kültür ve sanatını geliştirici, ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmamıza katkıda bulunacak, halkımızı milli bilinç ve ilkeler çevresinde toplayacak, milli ahlak ve geleneklerimize, terbiye kurallarımıza, müşterek duygu ve düşüncelerimize uyacak nitelikte olacaktır. Kitap toplama kampanyasına, isteyen kurum ve şahıslar para yardımlarıyla da katılabileceklerdir. Para yardımları Ziraat Bankası Kızılay Şubesinde, 630-1319 numaralı hesapta toplanacaktır.

Kitaplar illerde ve ilçelerde halk kütüphaneleri ile çocuk kütüphanelerine, kütüphane bulunmayan ilçelerde ise kaymakamlıklara teslim edilecektir.

Amacımız kitaptan yoksun bölgelere yararlı kitap sağlayabilmektir. Parolamız her köye bir kitap köşesi kazandırabilmek, kahvehaneleri, günün hiç olmazsa belirli saatlerinde kitap okuma yerleri durumuna getirebilmektir.

Türkiye'yi, kitap okuyan kültürlü insanlar yurduna dönüştürebilmekte şahısların, resmî ve özel kurumlarımızın, özellikle gönüllü kuruluşlarımızın yardımlarını beklemekteyiz. Yurdumuzun kalkınmakta önceliği olan bölgeleri birinci derecede gözönüne alarak kitapsız bir yurt parçası bırakmamak için açtığımız "Kitap Toplama, Dağıtma ve Okutma Kampanyamıza" uzanacak yardım ellerini bekliyoruz.

*